

"Evet, Muhammed (a.s.m.)'in getirdiği nur ile kâinatın mâhiyeti, kıymeti, kemâlâtı ve içindeki mevcudatın vazifeleri ve neticeleri ve memuriyetleri ve kıymetleri bilinir, tahakkuk eder." cümlesini izah eder misiniz?

Allah, kainatı, kendi isim ve sıfatlarını göstermek ve tanıtmak için mükemmel bir sanatla yarattı. Yalnız insan soyut aklı ile bu mesajı ve sanatı, yani kainat üstünde tecelli eden isim ve sıfatları göremiyor ve okuyamıyor, bu mesajı ve sanatı anlamak için bir muallime, bir tercümana ihtiyaç var. İşte Allah kainattaki bu tecellileri insanlığa ders verip okutacak bir kitap ve muallim gönderiyor ki; bu kitap Kur'an ve muallim de Hz. Muhammed (asm)'dir.

Peygamber Efendimiz (asm) hem kainat kitabını insanlığa ders veren bir muallim, hem de kendi zatı itibarı ile Allah'ın bütün isim ve sıfatlarını üzerinde gösteren küçük bir kainat ve parlak bir aynadır. Evet onun tavrı, ahlakı, konuşması, susması, oturması ve kalkması, tamamı ile Allah'ın isimlerinin manasını ders veren canlı bir okul gibidir. Kainatta azametle tecelli eden İlahi isimler, Hazreti Peygamber (asm)'in mahiyet aynasında da görünür ve okunaklı bir şekilde tecelli ediyor.

Mahiyet; bir şeyin bütün ahvalini ifade eden çatı bir kavramdır. Mesela, insanın mahiyeti denildiğinde, insanın fitratında ne var ne yok hepsini içine alır. Ruh, kalp, ceset, duygular hep bu kavramın çatısı içindedir.

Kainatın mahiyeti denildiğinde de; kainatın umumu ve umumda gösterilmek istenen amaçlar anlaşılır. Evet, Allah kainatı kendi isim ve sıfatlarını göstermek ve tanıtmak için yaratmıştır. Bu İlahi maksatları insanlığa ders veren ise Peygamber Efendimiz (asm) ve onun getirmiş olduğu İslam nurudur.

"Hem Sâni-i Âlemin nihayet cemâlde olan kemâl-i san'atı üzerine enzâr-ı dikkati celb etmek, teşhir etmek istemesine mukâbil, en yüksek bir sadâ ile dellâllık eden, yine bilmüşahede o zâttır."

Allah, kendi sonsuz güzelliğini ve mükemmelliğini insanlara gösterip ilan etmek istemiş ve bu ilan ve göstermeye en mükemmel cevabı ve karşılığı Hazreti Muhammed Efendimiz (asm) vermiştir.

"Hem bütün âlemlerin Rabbi, kesret tabakatında vahdâniyetini ilân etmek istemesine mukâbil, en âzamî bir derecede, bütün merâtib-i tevhidi ilân eden, yine bizzarure o zâttır."

Allah, çokluk tabakası olan kainatta varlığını ve birliğini ilan etmek istemesine karşılık, Hazret Peygamber Efendimiz (asm) bu İlahi maksadı bütün incelikleri ve mertebeleri ile ilan edip cevap veriyor. Evet İslam alemindeki bütün meslek ve meşreplerin tevhit anlayışları; Hazreti Peygamber (asm)'in terbiye ve tasarrufundan çıkıyor.

"Hem Sahib-i Âlemin nihayet derecede âsârındaki cemâlin işaretiyle, nihayetsiz hüsn-ü zâtîsini ve cemâlinin mehâsinini ve hüsnünün letâifini âyinelerde mukteza-yı hakikat ve hikmet olarak görmek ve göstermek istemesine mukâbil, en şâşaalı bir surette âyinedarlık eden ve gösteren ve sevip ve başkasına sevdiren, yine bilbedâhe o zâttır."

Allah, kendi zatındaki sonsuz güzelliği hem görmek hem de göstermek istiyor. Bu İlahi isteği mükemmel bir şekilde hem üzerinde gösterip hem de gören, yine Peygamber Efendimiz (asm)'den başkası değildir. Yani Peygamber Efendimiz, Allah'ın sonsuz cemaline dev bir aynadır.

"Hem şu saray-ı âlemin Sâniî, gayet hârika mu'cizeleriyle ve gayet kıymettar cevherler ile dolu hazine-i gaybiyelerini izhar ve teşhir istemesi ve onlarla kemâlâtını tarif etmek ve bildirmek istemesine mukâbil, en âzamî bir surette teşhir edici ve tavsif edici ve tarif edici, yine bilbedâhe o zâttır."(1)

Allah, yine zatına ve isimlerine ait sonsuz mükemmelliğini görmek ve göstermek istiyor. Bu ilahi isteği en güzel bir şekilde görüp gösteren yine Allah'ın habibidir. Yani Peygamber Efendimiz (asm) cemalde olduğu gibi kemalde de dev bir ilan aynasıdır.

Peygamber Efendimiz (asm) ve onun nuru olan İslam, insanlığın cevabını akli ile bulamadığı sorulara tam cevap veriyor. Evet **"İnsan nerden geliyor, nereye gidiyor, kainattaki konumu ve vazifesi nedir?"** gibi soruların cevabı İslam'dadır.

(1) bk. [Mektubat, On Dokuzuncu Mektup, Mu'cizât-ı Ahmediye Zeylinin Bir Parçası.](#)